

Handläggare
Cecilia Rivard
Telefon: 0850818048

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2020-06-17

Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10).

Sammanfattning

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som har haft i uppdrag att föreslå hur övergödningen av kustvatten, sjöar och vattendrag effektivt kan minskas genom stärkt lokalt åtgärdsarbete. De förslag som nu har presenterats rör i huvudsak nya etappmål i miljömålssystemet, samordning av lokalt åtgärdsarbete, åtgärder för att stärka lokalt åtgärdsarbete, en stärkt finansiering och uppföljning samt vidare utredningsbehov.

Förvaltningen konstaterar att utredarens förslag endast i liten omfattning är frågor som nämnden ansvarar för. Det är dock väsentligt att god status kan uppnås i vattenförekomster och förvaltningen ställer sig därför positiv till föreslagna åtgärder.

Bakgrund

Kväve och fosfor är gödande ämnen som ingår i naturliga kretslopp i mark och vatten. Vid för höga koncentrationer orsakar ämnena övergödning i vattenmiljön. Trots en medvetenhet om övergödningens problematik, och att många olika åtgärder har genomförts, uppnår Sverige inte miljökvalitetsmålet¹ *Ingen övergödning* eller miljömålen i EU:s ramdirektiv för vatten².

För att uppnå nationella, EU-rättsliga och internationella mål behöver åtgärdsarbetet mot näringsläckage till vattenmiljöer fortsätta och öka ytterligare och fler fysiska åtgärder behövs.

¹ Riksdagen har antagit 16 miljökvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som ska nås.

² EU:s vattendirektiv har tagits fram av EU för att skapa en likadan förvaltning av medlemsländernas vatten.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppdrag att föreslå hur övergödningen av kustvatten, sjöar och vattendrag effektivt kan minskas genom stärkt lokalt åtgärdsarbete. Utredaren har nu presenterat sitt betänkande.

Stockholms stad är en av de många kommuner och andra instanser som har fått betänkandet på remiss. Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat det till ett antal instanser i staden, bland annat Farsta stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 14 juli 2020.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsutveckling.

Remissen i sammanfattning

Utredningsuppdraget har varit att föreslå hur övergödningen av kustvatten, sjöar och vattendrag effektivt kan minskas genom stärkt lokalt åtgärdsarbete. Utredningen har även haft i uppdrag att lämna förslag på etappmål som kan bidra till att miljökvalitetsmålet *Ingen övergödning* och vissa delmål i Agenda 2030³ nås.

Utredningen föreslår tre nya etappmål inom det svenska miljömålssystemet och förslagen rör enskilda avlopp, gödsel användning samt våtmarker.

Utredningen föreslår att kommunerna tar fram lokala åtgärdsplaner för övergödningsrelaterade insatser inom sina avrinningsområden. Utredningens genomgång av lokala åtgärdsprojekt visar att en lokal samordningsfunktion är en viktig drivkraft för att få till stånd fler vattenvårdsprojekt och fler fysiska åtgärder.

Våtmarker och dammar med vattenspegel som är anlagda av människan omfattas av det generella strandskyddet. Strandskyddet har en hämmande effekt på anläggandet av nya våtmarker eftersom strandskyddet medför begränsningar i hur markägaren får utnyttja sin mark. Utredningen föreslår ett generellt undantag från strandskyddet och biotopskyddet⁴ för våtmarker och dammar som har anlagts eller restaurerats med huvudsakligt syfte att minska näringsbelastningen på den lokala vattenmiljön. Syftet med undantagen är att stimulera att fler våtmarker och dammar anläggs i jordbrukslandskapet, där risken för näringsläckage är som störst.

³ Agenda 2030 innehåller FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling.

⁴ Biotopskyddsområden är biotoper som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller som annars är särskilt skyddsvärda.

Utredningen föreslår att kravet på tillstånd för vattenverksamhet enligt miljöbalken inte ska gälla för odling av alger och andra så kallade blå fånggrödor. Kravet på tillstånd för vattenverksamhet enligt miljöbalken har lyfts fram som det enskilt största hindret för att starta odlingar. Med utredningens förslag blir förutsättningarna för att starta och bedriva odling av blå fånggrödor bättre.

Utredningen föreslår att uppföljningen av de stöd som betalas ut enligt förordningen om statligt stöd till lokala vattenvårdsprojekt, LOVA-stödet, förstärks och att LOVA-anslaget utökas när en bättre uppföljning är på plats.

Utredningen har identifierat ett par områden där det finns behov av att se över nuvarande regelverk och utforma nya regler. Det gäller markavvattningsföretag, nya bestämmelser om miljöhänsyn för hästhållare och stöd till näringsupptag från havet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen konstaterar att utredningens förslag endast i liten omfattning är frågor som nämnden ansvarar för. Vårt ansvar för vattenfrågor begränsas till skötsel av strandbad, städning längs strandzoner och att ta vattenprover kontinuerligt på badplatserna under sommarsäsongen. Vi ansvarar också för att vår parkskötsel inte bidrar till övergödning, genom exempelvis konstgödsel.

För närvarande pågår arbetet att ta fram lokala åtgärdsplaner för vattenförekomster i staden, bland annat för Magelungen–Forsån som ligger inom stadsdelsområdet. I planen framförs platsspecifika åtgärdsförslag, exempelvis dagvattendammar, som kan bidra till att minska övergödningen. Åtgärdena behöver genomföras för att uppnå god vattenstatus enligt EU:s vattendirektiv.

Sammantaget anser förvaltningen att det är väsentligt att god status uppnås i sjöar och andra vattenförekomster. Därför är förvaltningen positiv till utredningens förslag till åtgärder.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsförvaltning
Stadsutveckling

Storforsplan 36, 11 tr.
Box 113
123 22 Farsta
Växel 08-50818000
Fax
farsta@stockholm.se
stockholm.se

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Sara Wrethed
Avdelningschef

Bilaga

Stärkt lokalt åtgärdsarbete – att nå målet Ingen övergödning (SOU 2020:10)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Sandström, Stadsdelsdirektör	2020-06-04
Sara Wrethed, Avdelningschef	2020-06-03